

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **O.**, s doručovacou adresou **O.**, zast.: *JUDr. Ing. M.*, advokátom so sídlom **S.**, proti žalovanému: **Úrad pre verejné obstarávanie**, so sídlom Dunajská č. 68, 820 04 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. novembra 2008 č. k. 1S 326/2007-42, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.11.2008 č. k. 1S 326/2007-42 **p o t v r d z u j e.**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

O d ô v o d n e n i e:

Rozhodnutím zo dňa 08.06.2007 č. 092-P/06-2007 predseda žalovaného ako rozkladový orgán podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku znížil pokutu pôvodne uloženú rozhodnutím žalovaného č. 639-SK/6000/2/2005/2007 zo dňa 21.03.2007 v sume 907.249,- Sk

za uzavretie zmluvy metódou verejného obstarávania – rokovacím konaním bez zverejnenia bez splnenia podmienok na sumu vo výške 600.905,- Sk, a to podľa § 123 ods. 1 písm. a) zák. č. 523/2003 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene zákona č. 523/2003 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 523/2003 Z.z.“).

Zistený skutkový stav bol nasledujúci – dňa 23.02.2005 účastník konania uzavrel na predmet obstarávania „Výstavba obecných nájomných bytov nižšieho štandardu v rómskej osade Č.“ zmluvu o dielo s vybratým uchádzačom – K., s. r. o., Č. v zmluvnej cene 18.144.972,70 Sk s DPH. Uzavretie zmluvy bolo výsledkom procesu verejného obstarávania uskutočneného metódou – rokovacie konania bez zverejnenia.

Pri svojom rozhodnutí predseda žalovaného vychádzal najmä z odôvodnenia, ktorým žalobca v správnom konaní objasnil použitie metódy verejného obstarávania – rokovacie konania bez zverejnenia podľa § 66 ods. 1 písm. b) zák. č. 523/2003 Z.z. Túto metódu žalobcu odôvodnil tým, že ide o obstarávanie predmetu obstarávania – prác, pri ktorých vzhľadom na časovú tieseň a mimoriadne okolnosti, nie je možné uskutočniť iné formy verejného obstarávania, pretože kritéria pre výber žiadosti o poskytnutie dotácii pre výstavbu obecných nájomných bytov, stanovené výnosom Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. V-1/2004 z 23.12.2004 (ďalej len „výnos Ministerstva“) a metodickým pokynom, predpokladajú uskutočnenie výberu zhotoviteľa diela a uzavretie zmluvy do 28.02.2004.

Žalovaný s prihliadnutím na cit. ustanovenie § 66 ods. 1 písm. b) zák. č. 523/2003 Z.z. uviedol, že žalobca práce spojené so zhotovením predmetu obstarávania **neobstarával** z dôvodu mimoriadnej udalosti ním nespôsobenej a súčasne z toho vyplývajúcej časovej tiesne, nakoľko potreba obstarania obecných nájomných bytov nižšej kategórie pre rómskych občanov nevznikla až vydaním výnosu Ministerstva ale už skôr, keď sa situácia týkajúca sa bytovej otázky rómskych občanov stal neúnosná.

Navyše, podľa žalobcu, nutnou podmienkou je existencia časovej tiesne, ktorá neumožňuje použiť verejnú súťaž, užšiu súťaž ani rokovacie konanie so zverejnením. Existencia uvedenej časovej tiesne je preukázaná vtedy, ak obstarávateľ po vzniku mimoriadnej situácie resp. udalosti bez zbytočného odkladu koná a nie až s odstupom času

s tým, že začne uskutočňovať verejné obstarávanie až vtedy, keď má možnosť získať na potrebnú činnosť (stavebné práce) dotáciu. Skutočnosť, že žalobca mal vytvorený dostatočný časový priestor na výber zmluvného partnera, to potvrdzuje samotné vyjadrenie žalobcu k protokolu o výsledku kontroly zo dňa 04.04.2006, v ktorom okrem iného žalobca uviedol, že *„Mimoriadna udalosť v bytovej otázke rómskeho obyvateľstva obce pretrváva už dlhodobejšie a akékoľvek odkladanie jej riešenia by mohlo viesť k nepredvídateľným následkom“*.

Zníženie výšky pokuty v rozkladovom konaní predseda žalovaného odvodnil s prihliadnutím na zníženie pôvodnej ceny z 18.144.972,70 Sk na 15.022.594,40 Sk, že výpočtovým základom pre stanovenie výšky pokuty je v tomto prípade zmluvná cena 12.018.094,40 Sk.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca žalobu zo 07.08.2007 (č. 1. 1) na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý toto podanie odstúpil dňa 04.12.2007 Krajský súd v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konania, ktoré mu predchádzalo podľa ustanovení Druhej hlavy Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou žalovaného. Podľa mienky krajského súdu rómske nepokoje (ktoré žalobca označuje za mimoriadnu udalosť) sú stavom, ktorý bol žalobcovi dostatočne zrejmý dlhšie časové obdobie a pribúdanie vyhrocujúcich sa situácií bolo len otázkou času. Podľa názoru súdu riešenie bytovej otázky rómskeho obyvateľstva je problémom dlhodobým.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 02.01.2009 (č. 1. 47) žalobca s rozsudkom prvostupňového súdu nesúhlasil na základe odvolacieho dôvodu

- § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp.
- § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca vychádzal najmä z toho, že v čase uskutočňovania verejného obstarávania – zák. č. 523/2003 Z.z. priamo nedefinoval, čo sa rozumie pod pojmom mimoriadna udalosť a časová tieseň. V danom čase neexistovala ani judikatúra súdov, ktorá by vysvetľovala priamo alebo nepriamo výklad uvedených pojmov, a ich výklad bol ponechaný na subjektívne posúdenie verejného obstarávateľa. Až následne boli tieto pojmy *expressis verbis* definované priamo v zákone o verejnom obstarávaní.

Takisto sa žalobca dovolal na školiacu metodológiu žalovaného a na bližšie nešpecifikované ustanovenia zákona o obecnom zriadení. Ďalej žalobca opísal priebeh nepokojov rómskych obyvateľov zo dňa 24.02.2004, ktoré sa prejavili rabovaním predajne Jednota, pričom do väzby bolo vzatých 34 páchatel'ov. V obci žije 1020 obyvateľov rómskeho pôvodu.

Rovnako žalobca poukázal na tú skutočnosť, že pri výbere dodávateľa pri predmete obstarávania „Obecné nájomné byty“ v roku 2005 obdobným, resp. tým istým spôsobom (Rokovacím konaním bez zverejnenia v zmysle § 66 ods. písm. b) postupovalo mnoho iných obstarávateľov, ktorých bližšie v svojom odvolaní špecifikoval.

Záverom navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 29.01.2009 (č. 1. 53) odvolaciemu súdu vyplýva, že sa pridržiava svojich doterajších argumentov. Vo vzťahu k skupine subjektov, ktoré mali postupovať rovnakým, resp. podobným spôsobom ako postupoval žalobca, žalovaný uvádza, že správne konanie o uložení pokuty je možné začať len, ak má žalovaný za preukázané, že bol porušený zákon. K takémuto zisteniu dochádza najmä výkonom kontroly. V prípadoch verejného obstarávania uvádzaných žalobcom kontrola procesu verejného obstarávania nebola uskutočnená a preto ani nemohla byť uložená pokuta.

Záverom žalovaný navrhol, aby odvolací súd podané odvolanie zo dňa 02.01.2009 ako nedôvodné v celom rozsahu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po neverejnej porade dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 372p ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení iba obmedzil na doplnenie niektorých detailov k právnym záverom krajského súdu týkajúcich sa možnosti aplikácie ust. § 66 ods. 1 písm. a) zák. č. 523/2003 Z.z.

Najvyšší súd k možnosti žalobcu správne aplikovať ust. § 66 ods. 1 písm. a) zák. č. 523/2003 Z.z. jednoznačne poukazuje na obsah tohto ustanovenia.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) zák. č. 523/2003 Z.z. platného v čase vykonania metódy verejného obstarávania platí, že rokovacie konanie bez zverejnenia je metóda verejného obstarávania, ktorú obstarávateľ môže použiť len vtedy, ak je splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

b) tovar, práce alebo služby sa obstarávajú z dôvodu mimoriadnej udalosti nespôsobenej obstarávateľom a vzhľadom na časovú tieseň nemožno uskutočniť verejnú súťaž, užšiu súťaž ani rokovacie konanie so zverejnením,

Tak krajský súd ako aj žalovaný pri výklade uvedeného ustanovenia vychádzali z jeho obsahu, tzn. že pre použitie metódy – rokovacie konanie bez zverejnenia podľa § 66 ods. 1 písm. b) zák. č. 523/2003 Z.z. je potrebné súčasné splnenie všetkých troch požiadaviek a to:

- a) existenciu mimoriadnej udalosti nespôsobenej účastníkom konania,
- b) časovú tieseň, keď nie je možné dodržať časové limity stanovené pri iných súťažných postupoch verejného obstarávania a
- c) kauzálnu väzbu medzi nepredvídateľnou udalosťou a časovou tiesňou, ktorá z nej vyplýva.

Následne tieto tri požiadavky osobitne ako aj vo vzájomných súvislostiach aplikovali na prípad verejného obstarávania zvolený žalobcom, pričom nikde v svojich interpretačných postupoch sa neodvolávajú na osobitné výkladové ustanovenia, ktoré žalobca v svojom dovolaní uvádza.

Najvyšší súd na tomto mieste konštatuje, že výklad právnych noriem je bežný myšlienkový postup, ktorý umožňuje priemernému subjektu práv a povinností sa oboznámiť s úmyslom zákonodarcu v jeho konkrétnom prípade. Pri súdnom výklade sa uprednostňujú logické metódy výkladu právnych noriem pred jazykovým výkladom.

K námietke žalobcu, že pri výbere dodávateľa pri predmete obstarávania „Obecné nájomné byty“ v roku 2005 obdobným, resp. tým istým spôsobom (Rokovacím konaním bez zverejnenia v zmysle § 66 ods. písm. b) postupovalo mnoho iných obstarávateľov, ktorých bližšie v svojom odvolaní špecifikoval, Najvyšší súd nebude zaujímať žiadne stanovisko, lebo táto námietka predstavuje samostatný žalobný bod, ktorý však mal byť obsiahnutý v podanej žalobe, resp. v zmysle § 250h ods. 1 v spoj. s § 250b O.s.p. doplnený vo všeobecnej 2- mesačnej lehote. Nakoľko sa tak nestalo, ide o oneskorenú námietku, ktorá je zo súdneho prieskumu vylúčená.

Na základe uvedeného sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom.

Vzhľadom na hore uvedené skutkové zistenia a právne závery ako aj na odvolacie dôvody žalobcu Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p., pri ktorej na základe verejného záujmu je nutné pojednávanie nariadiť, v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku **n i e j e** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 8. decembra 2009

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová